

EGODNJA DANICA.

Katolški cerkveni list.

Lj. 29.

V četrtek 17. maj. serpana.

1851.

Spoštuj očeta in mater, de ti bo dobro na zemlji.

Pred nekaj leti je živela v Belgii Funji-ska (Fougnies-) deržina, ktera je imela dosti denara in premoženja, pa malo dobriga imena. Oče, g. Funji, je bil preklican človek, ki s svojo ženo ni mogel v lepim miru živeti, in jo je poslednjic še popustil. Če je bila tudi žena res malopridna, ali ne, ne vemo ravno, dosti pa je bila strahovana, de se je mogla od svojih dveh otrok, sina in hčere, ločiti, in jih per očetu pustiti, kar vsakimu maternimu sercu mora težko deti. V žalosti in serčni bolečini je uboga žena večkrat mem hiše svojiga moža šla, in se ogledovala po oknih, de bi kje ugledala sina ali hčer in zvedila, kako se jima godi. Res se je kterikrat namerilo, de je gospodičina Lidia, tako je bilo hčeri ime, pred oknam ali pa na vratih stala: pa kaj je otrok počel? Vprico ljudi je toliki stud in nejevoljo zoper svojo lastno mater skazovala, de je proti nji pljuvala, kakor de bi se ji hotlo vzdigniti, ko jo zagleda. Sin, Gustav, je ravnotako delal. Ko je na svojim berhkim konji sedel, in svojo nesrečno mater od deleč vidil priti, je potepin konja spodbodel in tako blizo mem matere zdirljal, de ji je blato s ceste v oči letelo. Kaj taeiga pa Bog ne more brez strahovanja gledati, kteri je ukazal očeta in mater spoštovati. Nar pred je sin naletel. Nekiga dne je zopet svojo mater očitno zasramoval, kakor je bilo ravno rečeno, kar se neprevidama konj splaši in hudodelnika tako močno v blato verže, de si je nogo zlomil; svoj živi dan po tem je pokveka ostal in na berglah hodil. To je bilo očitno strahovanje božje, pa krokarska otroka nista hotla spoznati; oba sta še potlej mater zasramovala in ji veliko žaliga storila. Zavoljo tega je ravno zdaj, naše dni, božja sodba dozorela. Malopridna hči je bila moža dobila, kteri je imel slovesno ime (grof Bokarmé), sicer pa je bila zgolj spaka in hudobija, in je s svojo ženo tako hudo delal, de bi si živi hudoba ne mogel hujšiga zamisliti. Ali s silo, ali z našuntanjem je bil poslednjic svojo ženo napeljal, mu k hudobii pomagati, pred ktero bi se mogla zemlja od groze tresti. Pomagala je namreč možu, de je njenimu bratu pokvečenimu Gustafu Funji-tu s silo zavdal. Zavoljo tega silniga in grozovitniga hudodelstva sta,

nedavno, mož in žena v Belgii pred sodbo bila, ktere zaslišanja ne more nikdo brati, de bi ne stermel in se ne zavzermal. Kako strašna sodba in strahovanje! Sin, ki je mater zasramoval, je persiljen od svojiga svaka in svoje lastne sestre, de mora strup piti, in ona, ki je ravno tako zoper mater grešila, stoji kakor bratomorivka pred sodbo! — Ako imaš še starše, kersanski bravec, in si jih žalil, pojdi, ko si to prebral, in prosi jih, de ti odpusté. Zakaj z Bogam se ne da norčevati; on sam je na kamnitno tablo zapisal besede: „Spoštuj očeta in mater,“ on vé in zna svoji postavi veljavo dati.“ (Volkefrd.)

Kaj spričujejo cerkve?

Od cesarja Karlna V. se bere, de je, kadar koli je v kako mesto, kjer poprej še nikoli bil ni, prišel navadno na tri reči posebno pazil, in po njih na stan prebivavcov sklepal. Gledal je zlasti na turnsko uro, na cesto ali pota in na tempelj ali cerkev. Je našel cesto snažno in posuto; je vidil, de ura prav gre in kaže, in de je cerkev zvonaj in znotraj v dobrim stanu, in spodobno okinčana, tedej je po tih zunanjih znamenjih sodil, de so tudi prebivavci tega kraja pridni, skerbni in pobožni ljudje. Nam se to pametno in modro zdi. Zakaj, kjer se sosedje ene županije ali ene fare lepo zastopijo, pridno delajo, in srenjske reči v dobrim redu in stanu imajo, zraven pa tudi in zlasti za božjo čast in za svoje zveličanje skerbé, ondi so gotovo srečni in dobri ljudje. Pa mir in ljubezen, delavnost in pridnost, lepo zadržanje in pobožnost so bolj notranje skrite lastnosti ljudi, ki se naj gotovši iz vnanjih znamenj spoznati dajo. Človek namreč je že tak, de le, kar koli časti, spoštuje, ljubi, za to si tudi vselej veliko perzadene. Kdor na svojim vertu koprive in ternje rasti pusti, kdor nima skerbi za svoje polje, ne za svojo živinico, on gotovo ni prijatelj ne sadje- ne živinoreje, ne kmetijstva. In soseska, ktera pri vsilpremožnosti za svojo farno cerkev malo skerbi, jo znotraj prašno in umazano pusti, taka soseska gotovo nima ne veselja, ne ljubezni, ne spoštovanja do Boga in njegoviga tempelja. Farna cerkev to očitno spričuje. Nasproti pa farmani, ki si pri svoji revšini perzadevajo, svojo cerkev, kolikor mogoče, v dobrim

stanu ohraniti, snažno imeti in olepšati, še s tem svojo pobožnost, svojo ljubezin do Boga in spoštovanje do nar Svetejšiga očitno pokažejo.

Če bi torej od svojih očetov na Krajskim nič ne vedili, nikjer ne brali, nikdar ne čuli, kakšnega duha de so oni bili, se ozrimo le okrog po deželi: z obilnimi manjšimi in večimi cerkami je to zapisano na hribih in v dolinah. Kamor oči oberremo, ugledamo kako cerkvice, ki stoji, kakor siva priča, ktera skazuje, de so naši spredniki nekda pobožni katoliški kristjanje bili, de so gospod Boga in lepoto njegove hiše ljubili. Ne vemo, če je ktera dežela velikiga cesarstva avstrijskiga, kjer bi v primeri več cerkev najti bilo, kot na Krajskim. Pol miliona ljudi imamo čez tri sto cerkev, kjer se služba božja redovno opravlja, čez tavižen podružnic in 131 kapel, tedej vsih skupej 1467 hiš božjih. In toliko število cerkev na tako majhnim prostoru, kaj je to drugiga, kakor ravno toliko starih resničnih spricevanj, de so naši očetje verni, pobožni, za božjo čast in svoje zveličanje vneti kristjani bili. Vender čimurajne hvaliti in povikševati? — sej so plačilo svoje že prejeli; obernimo se raji sami nase, in poskerbimo, de tudi mi take hvale, takiga zasluženja vredni postanemo. To se pa bo zgodilo, ako svoje cerkve v dobrim stanu ohranimo. Kakor namreč zapuščene ali zanemarjene cerkve spricujejo, de se v kristjanih posvetni duh vgnjezdaje, mlačnost in merzlota širi, pobožnost in vnema za božjo službo in čast pa zgublja, tako je nasprot še zmiram dobro znamenje, če se vsaj več del kakih farmanov prizadeva, svoje cerkev v dobrim stanu ohraniti, poškodvano popraviti, staro prenoviti, nespodobno s pristojno namestiti, in kolikor se da olepšati in častiljivi storiti. Ohranjenje cerkev v dobrim lepim stanu je pohvala in spricevanje, de Bog še zmiram svoje zveste služabnike v sredi služabnikov sveta in hlapcev hudičevih ima. In to je zlasti v današnjih časih dobro in veselo znamenje. Zakaj, če se ravno tolikrat bere in sliši, de tu in tam vera peša, krepost umira, ljubezen gasne, strah božji beži, vse hudo pa sprstuje in raste; se vender od Krajncov, in mislim od Slovencev sploh, to reči ne more in ne sme. Ozrimo se le po zgledu Karla V. po tempeljnih božjih. Kdaj bi se že razpadli bili, naj bi pobožnih za božjo čast vnetih kristjanov ne bilo? Obišimo cerkve božje, zlasti tu na Gorenškem, in prepričali se bomo, de tudi sedanjih Gorcev, več del saj, živa vera in resnična pobožnost zapustila še ni. Tudi oni še smejo s psalmistam reči: Gospod, mi ljubimo lepoto tvoje hiše in kraj, kjer tvoje veličastvo prebiva! Zakaj skoraj povsod si perzadevajo, svoje cerkve v dobrim, lepim, snažnim stanu obderžati, kaj noviga napraviti ali spodobno ozaljšati. —

(Konec sledi.)

Naznanilo.

Prihodnje izdaje noviga, občeno-slovanskiga zraven tudi nemškiga, francoskiga in laškiga, in po dopustljivosti okoljšin tudi vesolniga ali celosvetskiga alfabeta s priloženo kratko predlogo samiga slovanskiga v poskušnjo.

Ze davno so bile želje učenih Slovanov, de bi se, kakor vsi drugi narodi, tako tudi slovanske ljudstva v alfabetu in pisanji kdaj zedinile. Zakaj vsakimu, kteri od pismarije ali slovstva kaj znanja ima, je očitno, de od taciga zedinjenja povzdiga vsih vednost in znanj, in od tod obilniši omika in prebrisnost celiga naroda visi. — Le po pisaveih namreč se zamorejo vednosti in umetnije med ljudstvom razširiti. — Kdo pa sibo za pisanje, ktero toliko

truda in časa terja, prizadeval: ako vidi, de za svoje bukve, ktere bi pisati vtegnil, namesti po tisučih (tavižentih) še morebiti po sto bravcov dočakovati ne more! Le same molitevskie bukve ali morde še kake kmetijske vsim potrebne bodo izhajale; take pa, ktere od vednost in umetnij govoré, ki so le nekterim stanovam koristne, ali za rišjo omiko in prebrisnost naroda potrebne, ne bodo nikoli beliga dne gledale. — In taka je še zde skoraj pri vsih slovanskih odrodih, kteri vsak svoj lastni alfabet ali čerkopis rabijo, in z njim svoje bukve in izdelke le za majhino število bravcov berljive ali čitljive, za vse druge Slovane pa, kitaciga alfabeta ne umejo, nerabne store. Namesti de bi bukve, ki se pri njih ali pri nas izdajajo, blizo osemdeset milionov ljudi brati zamoglo, jih zamore skor večidel komaj po dva ali tri. — Kdo bo tedej pri tacih ljudstvih od takošnih znanj in umetnij bukve pisal, za ktere se po navadnim od eniga miliona ljudi komaj po 50 ali 100 bravcov dočakovati zamore! Same zalage (Kosten) natasa bi se tako ne plačale. —

Čas je tedaj, de se vunder kedaj, in sicer pred vsim v alfabetu in pisanji zedinimo, če nočemo, de bi vsim drugim narodom na večno zadej hodili, in le drobtinice pobirali, ki od njih miz padajo.

Enoimenitno stopnjo naprej smo sicer v ti reči v zadnjih letih storili, ker smo se Iliri in Slovenci v dovzemi sedežiga alfabeta s Čehi zedinili; to de to zedinjenje še le en manjši del slovanskiga naroda obseže, in alfabet je sam na sebitako nepripraven in pomanjkljiv, de nikdar občni ali družni alfabet celiga slovanskiga naroda postati ne more.

Nepripravniga ga imenujemo zato, ker mu manjka za mnoge slovanske glasove lastnih čerk, namesti kterih si le s *sekiricami* pomaga, ki čistost in lepoto natasa kazé, in pisanje skoraj pri vsaki besedi ovirajo, ker je zavolj njih vedno s peresam prenehovati treba, de se zgornje znamenja dostavijo.

Pa še temnejši stran tega alfabeta je njegova *pomanjkljivost*. Ze samo za slovanski jezik mu manjka *treh*, za vse slovanske narode vkupej pa *pet glasnikov*, kteri se ne morejo s pikami ali *sekiricami* namestiti, brez de bi se povdarmam prostor ne odtegnil. — Zvunaj tih glasnikov pak mu manjka za vse slovanske narode skupej še *devetnajst soglasnikov*, zmed kterih se nekteri s samimi nadznamki clo zaznamovati ne morejo; in če bi bilo vse ž njimi pisati mogoče, bi se namesti ene verste skoraj vedno po dve pisati in brati mogle.

De bo tedej zedinjenje v alfabetu in pisanji vsim Slovanom mogoče, mora občni slovanski alfabet za vsak glas svojo lastno enojno in z latinskim alfabetam popolnoma spovzetno čerko imeti. — In tak alfabet upamo v kratki dobi na svitlo dati.

Preden pak se to zgodi, damo v dokladi pričujočiga naznanila zgol slovanski alfabet v trojni zberi novih čerk v spregled; in želimo, de bi ga Slovenci in vsi drugi Slovani dobro presodili in poskusili. — Če bo, kakor upamo, po splohni razsoji raben in pripraven najden; bomo, kmalo ko bo mogoče, celiga Slovanskiga in z njim tudi nemškiga, francoskiga in laškiga na svitlo dali; in če bodo okoljšine pripustile, mu tudi *resolni ali celosvetni alfabet* (Universal- oder Weltalphabet) pridružili, kteri s slovanskim vred sedem novih alfabetov obseže, in po tim takim vsim narodom in jezikam cele zemlje zadostvati zamore.

Ker je to naznanilo z doklado slovanskiga alfabeta v poskušnjo ne le Slovincam, ampak tudi vsim drugim slovanskim narodom in verh tega tudi

Nemcam, Francozam in Laham namenjeno: je moglo po tim takim v nemškem jeziku pisano biti, in se dobi v Ljubljani pri blagorod. od Kleinmeyr pod naslovom: *Ankündigung eines allgemeinen slavischen zugleich deutschen, französischen, italienischen und eventuell auch eines Universal- oder Welt-Alphabetes mit Beigabe eines Brevimanu-Vorschlages des slovenischen Alphabetes, als Probe.* — Velja s kamnopolno polo (lithogr. Vorsch. Tabelle) vred nezvezano 40 kr. mehko zvezano 43 kr.; v začetku mesca velikiga serpana (augusta) pak nastopi štacunska cena po 1 gold.

r—

Zdravilo nekiga pošteniga kmeta.

Stara cunjarica pride k kmetu, in ga prosi, de bi smela na njegovim hlevu prenočiti, kakor je že večkrat. Kmet ji odgovori: „Na'a, ženka, dans ne boš na mojim hlevu spala!“ — Zopet ga prosi: „Noč je že, kam bom zdaj šla; pustite me še enkrat spati na vašim hlevu!“ — „Ne“, — reče kmet — „ženska, dans ne smeš na mojim hlevu spati, dans moraš iti v nar lepši stanico, ki jo imam.“ — Potem ji da jesti, kolikor hoče, in ji res potem odkaže nar lepši stanico in zmed treh postelj nar boljše. Zjutraj beraška cunjarica vstane in doli gre, ter reče kmetu, ki ji vesel naprot pride: „Bog vam poverni za jesti in piti in za dobro posteljo“. On pa odgovori: „Takrat moram jest vam reči: Bog vam verni!“ — Ženka si misli, to je čudno, ter ga debelo gleda. Kmet pa reče: „Res, res, jest se ti moram zahvaliti; le poslušaj, zakaj? Včeraj-véčer, preden si peršla, je moja nar boljše krava tako zbolela, de sim mislil: proč je, in si nisim vedil pomagati. Ko si me tedaj ti za prenočevanje na hlevu v Božjim imenu prosila, sim mislil sam per sebi: „zdaj bom ženi usmiljenje skazal, ji bom večerjo dal, in jo djal v svoje nar lepše stanovanje spat; morebiti bo potlej dobrotljivi Bog tudi meni usmiljenje skazal, in mi zopet kravo ozdravil. In zares, dobrotljivi Bog mi je povernil, krava je dans živa in zdrava, kakor de bi ji nič ne bilo.“ Tako je pošteni kmet govoril, in je ženki zopet jesti in še nekaj na pot dal. Ženka je pa dalje cunje šla pobirat in si mislila: „take časti še svoj živi dan nisim imela, take postelje tudi še ne. Hvala Bogu in Bog mu plati desetstotavžentkrat!“ (Sion.) J.

Taki naj bodo vsi vojšaki!

Stari General Diez v Mnihovim je umerl prav kakor kersansk oče. Pred sv. obhajilam je poklical svoje k smertni postelji, jih očetov-ko opominjal, de naj bogaboječe žive, je vse prosil, naj mu odpusté, če ja koga razžalil; potlej je prejel z veliko pobožnostjo svete zakramente, in je s perserčnim zaupanjem tako dolgo molil, de je jenjalo blago serce biti, in se je duša ločila od telesa. — Lepo in častitljivo je, kadar je serčin vojšak tudi dober kristjan. J.

Razgled po kersanskim svetu.

Francosko. Gospod Laménais je bil O. Ventura-ta k pogovoru povabil, v katerim je poslednji unimu marsiktero oestro resnico v oči povedal. Laménais odhajavši je O. Ventura rekel: „Ne bodite tako terdi proti meni; morebiti bom vas v kratkim potreboval. To je veselo znamenje, de se bo stari grešnik Laménais po božjim usmiljenji vedno blezo poboljšal. — Laménais, rojen v

francoski Bretanji 1781, 1817 v mašnika posvečen, je zmed nar bistroumniših francoskih pisavcov, kateri je veliko dobriga za sv. Cerkev storil, preden se je začel, nekako od leta 1834, zmiram globokejši v zmote pogrezovati, ker je v svojih pismih kersanski uk v deržavniški demagogizem in socializem zniževal, in tako začel, de časti rimskiga sedeža ni več spoznal. Laménais je svariven zgled, kam človek zajde, kateri je ponižnost zgrešil in ga zgol napuhujena dozdeva učenosti žene in kerni. Zdaj tedej, kakor se sliši, misli stezo pokore nastopiti, ali pa jo je že. „Volkshalle“ pravi, de ima Laménais mehko serce, de zmiram svojo pobožnost k Marii opravlja, in tudi roženkranc moli, de tudi veliko serc za njega zdihuje. V tacih okolišinah je glas njegoviga spreobrnjenja zares verjetin.

— Na Francoskim rase zmiram bolj gorečnost, sveto vero razširjati. Dohodki Lionskiga društva k podpiranju misionov so znesli lansko leto 3.082.729 frankov, in so se že spet za 238.000 frankov pomnožili. Koliki je prid tega društva, se že iz tega vidi, de je že pred 8 leti od njega pomoč dobilo 139 škofov in 4650 mašnikov po vsih straneh sveta. — Ako imenovano društvo primerimo s protestantskimi misjonarskimi društvi, je očitno, de protestanti imajo več denara v svojih zakladnicah, katoličani pa več misjonarjev in blagoslova božjiga pri svojim poslaništvu med nejeverniki. Protestantski misjonarji po večim menijo, de je dosti, ako biblije med nevernike pošljejo, katoliški misjonarji pa gredo sami jim oznanovat sv. evangeli — z živo besedo, in odpirajo z živo ljubeznijo nevednim skrivnosti v kraljestvo božje priti. (Bl.)

— „L'Assemblée nationale“ piše, de so tri severne moči vladam v Rimu, v Neaplu in v Florenci naznatile, de so pripravljene na Laško poslati pomočne vojske, berž ko jih bodo te vlade zaželele.

Iz Londona, 5. rozniga cveta. „Vsled sedajnega zatiranja katoliške vere bo anglikanska deržavna cerkev svesto konec vzela; tako je saj misel mnogo mož, kateri so v deržavni (politiki) dobro znajdeni.“ Dopisnik govori dalje od razpora angleške cerkve z vlado in od postave zavolj škofovskih imen od posebnih mest in krajev, potlej pravi: „Z žalostjo se mora spoznati, de vse to je še le začetik preprirov od vere, kateri imajo priti. Na Irskim je napravljena velika družba (bratovšina) v brambo katoliške vere; do minuliga petka se ni imela proti nikomur braniti; zdej pa ima k temu obilno perložnost. Anglikanski prenapetneži smejo, kadar se jim ljubi, nar svetejše šege (opravila) katoliške vere zadrževati in motiti, in katoliškim škofam vsakčas perložnost natveziti slavo marternikov doseči.

Pariz. V Parizu je okoli 80.000 katoliških Nemcov raztresenih, katerih veči del ne razume francosko tako popolnoma, de bi zamogli kersanskiga podučevanja deležni biti, tedej so ti ubogi ljudje iz verniga ogleda vsi zapušeni. Nekimu ubogimu duhovnu je to k sercu šlo, in se je storil nemškiga misjonara. Nekšna delavnica je spremenjena v kapelo in v šolo: vstanovile so se štiri mile sestre nemškiga jezika, ki po hišah bolnike obiskujejo, jim strežejo, in zdaj tri sto dekličev učé. Plaćilo najemšine samo znese 7000 frankov na leto, kteriga zdaj le samo edina Previdnost božja preskerbljuje. Zraven te nove kapele se mora napraviti dom za 6 do 8 misjonarjev, katerih je potreba, de zamorejo vsim nemcam kej. Otrok je že veliko odrašenih brez sv. zakramentov in brez pouččenja. K temu kersanskimu delu ubožiga duhovna perpomoci se je oglasil prvi pariški vikar škof, po tem tudi veliko drugih dobrotnikov iz Francoskiga in Nemškiga. — „Vidensky Dennik“ je to zgodo nemcov v Parizu zlasti

zato popisal iz l'Universa, ker, kakor pravi, je očitna podoba stanu Slovencev na Dunaju. in jo tudi Prešpurgarici perporočuje brati, ktera z nekakim potuhnjnim glasom od Dunajskih Slovencev govori. Tukaj naj pa ima namen Slovencev vnovič pokazati, de katoliški duhoven nima družiga namena, kot kraljestvo božje med ljudmi razširjati.

Avgusta Vindeliška. V Königsbrunu je do 700 katolicánov, vender so mogli dosihmal božjo službo v takim revnim poslopju imeti, ki ni nič boljši od kake kmečke koč. Torej je Švabski in Neuburski sovet v svojim zboru krepko prošnjo na vlado napravil, de bi se vender poštera cerkev katolicánam zidala.

Laško. Sovražno sardinsko ministerstvo se je undan zopet na katoliško Cerkev zagnalo, ter je hotlo škofam zapovedati, de bi dajali svoje učence v šolah od deržave napravljnih izučevati. Proti temu nasilstvu so se pa vsi škofje oistro in castitljivo ustavili. Škofje so perpravljeni, rajši tudi vse preterpeti, kakor de bi svoje dolžnosti zamudili, se svoje pravice znebili ter odrejo duhovske mladosti v tuje roke dali, in jih zaupali napravam, ktere niso pod njih vlado. Ravno tako so se tudi savojski škofje, od piemonteških spodbujeni, oglasili.

— Mazzinijeva rogovilarska derhal, pravijo, je tako razširjena, de po vsem Laškem ni vasi, še samotniga gradu ne, od koder bi derhal, ktere gujezdo je v Londonu, po eniga ali po dveh dopisavecov ne imela.

Nemško. V Detmoldu se je v zbornici z 12 proti 9 glasam odločilo, de bo verska nesvoboda, ali tiranstvo zoper katoliško vero še zmiram naprej terpelo. Protestanti so za to večji del, vkljub svojimu prepričanju, zoper svobodo glasovali, ker se boje, de bi z versko svobodo protestanska znotranja razpadenost in trohjenost čisto na dan peršla. V tem pa katoliška občina v Detmoldu lepo rase, in upanje imajo, de se bo v kratkim katoliška cerkev zidala.

— Knez Meternih je zdaj v Moguncii.

V Freiburgu na Badniskim je letas sloveči in nemški pisavec Gfrörer kakor katoličan procesjo sv. rešnjiga Telesa spremlil.

V Berlinu so letas katolicáni na sv. rešnjiga Telesa dan v procesji skoz Moabitsko predmestje v Spandau šli. Veliko protestantov je k tej slovesnosti privrelo, in so se z odkritimi glavami prav spodobno zaderžali.

Češko. Litomeriški škof Avguštin Jernej Hille svojimu duhovstvu s persercnim veseljem naznani, de je zdaj peršel čas, de bodo semenišče za mladost napravili. Ze v letu 1845 o tri stoletnim obhajanji tridenskiga sv. zbiraljša je škof pri svojim duhovstvu to misel obudil in jo je od tisthmal, kakor Marija (Luk. 2. 51.) v svojim sereu ohranil. Bogoljubni pastir vse zaupanje stavi v Boga in Marijo Devico, ter pravi: „Dominus sibi hic aedificat domum; ergo non frustra laborant, qui aedificant eam. Tukey si Gospod hišo zida, tedej ne delajo zastonj, kteri jo zidajo.“

Ogersko. Banskobistriški škof, prečast. g. Mojzes, zlo skerbi za ondašnji gimnazijum, in se je že na ministerstvo obrnil, de bi bil za čisto slovenskiga razglašen in v število deržavnih sprejet.

Iz Dunaja se toži, de so nove delavnice (fabrike) za smodke ali cigare velike sovražnice čednosti in poštenosti, ker velikrat pet sto do šest sto v kersanskim nauku slabo podučnih ženskih oseb med 17. in 20. letam skupej dela, in en sam nepošten mlad zijak ali paskoz

in skoz splesnjev in oguljen sivic brez božjiga strahu zamore take bitja spačiti in jim to malo vere in čednosti poropati, kar je imajo. Sploh se za kersanski poduk ženske mladosti vse premalo stori; zmiram se le težav bojé, ki so s takim obnovljevanjem sklenjene, in tako vedno per starim ostane (sicut plerumque). — Le kupčevstvo samo je spoznalo, na čem de kazi, in je z obilnimi stroški učiliše s peterimi razdelki in tremi ločinami za svojih 1100 kupčijskih učencev napravilo. V tem učelišu bo učilo vsako nedeljo 18 učencikov in trije učeniki kersanskiga nauka zaporedama od treh do šestih. — Mladost je res silno potrebna, de bi se vikši na njo skerbnejši ozerali, zakaj če je človek že mlad spačen, se bo ravno takó težko kdej naravnal, kakor drevo, ktero krivo rase in krivo zrasede.

Zmes.

* V Neapelnu je nadzorništvo vsih šolskih naprav Jezuitovskimu redu zročeno.

* Dobrotni zdravnik v Pruntentu na Švajcarskim, ki si je veliko premoženja v Mehiki in v Parizu pridobil, je odkazal 100.000 frankov katoliški bolnišnici v svojim rojstnim mestu, in ravno toliko parizanskim bolnišnicam.

* Tajekatoliki so hujši od rogatiga satana. V Moguncii je neki tajekatoliški nesramnež mladenca s silo terpežil (pretepal in nategal) zato, ker je bil po zapovedi velikonočno spoved opravi. Zavoljo te hudobije so ga za tri tedne v ječo djali.

* Strup, kterimu pri nas žganje pravimo, med ubogimi Indijani veliko morije dela. Nekteri rodovi so od žganjskiga pitja popolnoma odmerli. Tako p. Lisaške-Indijane, kterih je bilo pred 18 let še 80.000 duš, je žganje zmanjšalo že na 2000.

* Katoliški časnik Ciril in Metod ne bo poginil, temuč, ker je dosedanjí vredovavce g. Polarik za kaplana k sv. Terezii v Pešti poklican, bo vredovanje in nadaljno izdavanje prevzel gosp. Juli Piošič, kaplan v Banski Bistrici, njegova obramba pa bota oba novoposvečena škofa slovenskih krajev prečast. gg. Moyses in Zobojsky.

* V Londonu oznanuje ali pridiga tudi katoliški duhoven Ravignan z veliko slavo. G. Richard pusevit je vsled tega Londonskimu škofu pisal list, v kterim spričuje, de bi bilo mnogo boljši, duhovnu Ravignanu dovoliti, v angleški cerkvi pridigati, kakor protestanskim pridigarjem novejših stablov. — Povsod se kaže, de je protestanstvo trohlo drevo, ktero razpada; — Bog daj, de bi že skorej razpadlo, ter se vnovič zbralo v katoliški cerkvi.

Darila za čast. misionarja g. Dr. Ignacija Knobleherja.

Od poprej . . .	291 gold. 33 kr.
G. Andrej Zor, iz Cerkljan . . .	1 „ — „
Skupej . . .	292 gold. 33 kr.

Poprerek.

V „Zg. Danice“ št. 28. str. 117, 2. pol., versta 30 od zgorej namest „20“ beri: „2000“, in str. 118, 1. pol., versta 8 od zgorej namest „nationalismus“ beri: „rationalismus.“